

SLOVENE

Štev. 16. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 21. januarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačati se mora prej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.

Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna petivista (dolžina 72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta 26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upravišškega telefona št. 188.

Makedonija in Rim.

Sporočili smo, da izkuša Sarafov v Rimu uvesti nekaka pogajanja, da bi Makedonci prestopili v katoliško cerkev. Njegov nagib je političen: Od pravoslavne strani ni pričakovati pomoči; upali so, da nastopi Rusija, a ta je diplomatsko zvezana in ne stori ničesar. Sarafov je prišel na to misel, da bi s prestopom v katolicizem dobili Makedonci simpatije zapadne Evrope, ki bi jih smatrala kot del svoje prosvete.

Sveta stolica se drži nasproti temu jako rezervirano, ker vé, da bi tak prestop samo iz političnih nagibov več škodoval, kakor koristil. Kajti tak prestop bi bil trajen le tedaj, če bi bilo mogoče dati Makedoncem tudi izobraženih duhovnikov, oziroma sedanje pripraviti vsaj do neke najpotrebnejše stopnje spoznanja. A za to je treba dela vzgojnega in misijonarskega, ne pa samo podpisov v pisarni. Papež je daroval 5000 frankov za revne Makedonce, a Sarafov, ko je bil te dni v Rimu in se je z generalom Garibaldi-jem posvetoval, kako bi pritegnili zapadne velevlasti, da bi z dejanjem podpirale makedonsko vstajo, je prosil pri papežu avdijencije, ker se mu je iz Vatikana namignilo, da hoče sveta stolica pri sedanjem stanju stvari varovati nevtralnost.

Med tem, ko Sarafov poizkuša v Rimu, pa drugi izrabljajo te korake, da bi Rusijo nagnili k hitremu delovanju. V „Slavjanskem Včku“ popisuje Stefan Cončev, kaka velika nevarnost preti Makedoniji: Če Rusija takoj ne pride z veliko armado, bo vsa Makedonija katoliška.

Cončev popisuje, da je grška cerkev Makedoncem iz znanih vzrokov priskutna. To je pač res, kajti razkolni Fanarioti so bili vedno sultanovi plačanci in imajo glavno krivdo na propadu ljudstva. Zdaj se naseljujejo iz Francije izgnani redovniki na Balkanu. Ti strežejo revežem, hočejo uvesti šole in nekateri imajo tudi gmotnih sredstev, da ljudstvu pomagajo. To ljudi vleče, oni vidijo v katolicizmu novo, okrepljujočo kulturno silo, ki bi jim dala moč v boju proti islamu. Ves svet obsegajoča katoliška cerkev, ki milijone žrtvuje za svoje misijone, ne bi pozabila Makedonije, ako bi politični in narodni boj na Balkanu postal tudi boj za svobodo katolicizma.

Zato pa kličejo Rusijo, naj ne zamudi zadnjega trenutka in naj katolicizmu prevzame tla. Rusija naj osvobodi rajo in jo za veke priklene na pravoslavni razkol.

Kakor se vidi, je ta verska akcija na obeh straneh domenjena. Sveta stolica je zato rekla, da zdaj ostane nevtralna.

Avstrijska delegacija.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je včeraj razpravljal o kreditu za Bosno in Hercegovino. Poročevalec je bil dr. Šustar. Državni finančni minister Burian je izjavil, da bo upravljala Bosno in Hercegovino prav v duhu umrlega prednika. Razloži najvažnejše dogodke: Začela se je graditi železnica od Sarajeva do vzhodne meje, ki bo končana l. 1905. Ta proga bo koristila več skupni monarhiji, kakor zasedenima deželama, a samo ti dve nosita stroške. Kar se tiče kulturnih, gospodarskih in političnih nalog, te je že začel izpeljavati Kallay in

morajo biti dovršene. Najeta posojila so deželama v veliko breme, ki se bo zlasti pokazalo čez par let, ko bo treba plačati za obresti in amortizacijo 4.800.000 K. — Vsa obstoječa veroizpovedanja so pod zakonitim varstvom in popolnoma enakopravna. Najštevilnejše je pravoslavno veroizpovedanje, ki zahteva zase posebno upravo. Vlada je za to, da se to vprašanje na dobrohoten način reši. Minister je razpravljal nato o industriji. — Dr. Tollinger je govoril o konkurenci, ki jo dela bosanski lesni izvoz lesni trgovini avstrijskih dežel, in o postopanju bosanske vlade napram raznim veroizpovedanjem. Mohamedanci, ki prestopijo h krščanstvu, ne najdejo zadostnega varstva pred mchamedanskim fanatizmom. — Grof Kottulinsky je govoril o bosanskem gozdnem gospodarstvu in o lesni konkurenci ter stavil ministru več predlogov. — Burian je odgovarjal na pritožbe glede konkurence bosanskega lesnega izvoza. Bosna mora svoj les spraviti v denar, in če pri nas Nemčija in celo Švedska prodajata svoj les, ima Bosna gotovo tem večjo pravico. V bosanskih gozdih ima kakih 20.000 oseb svoj zaslužek. — Proračun za Bosno in Hercegovino je bil nato vsprejet. — David Abrahamovič je z koncem seje še poročal o skupnem finančnem ministertvu.

Ogrsko.

Obstrukcija postaja od dne do dne bolj močna. Poslanci izstopajo iz Košutove stranke; poslancu Lenghyelu jih bo sledilo še kakih dvajset, ki se priklonijo obstrukcionizmu. Z dežele prihajajo poročila od volivcev, ki obsojajo sedanjo pasivno taktiko Košutove stranke. Splošno mnenje je, da se bo ministrski predsednik poslužil ostrejših sredstev proti obstrukciji in da bo moral pokazati svojo železno roko, ako se hoče vzdržati. Parlamentarna rešitev rekrutne predloge je zopet za dolgo onemogočena, in vedno brezobzirnejše nastopajo obstrukcionisti, da vržejo Tiszó.

V včerajšnji seji je zborica nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi. Govoril je Rakovszky, podpreds. ljudske stranke, o parlamentarni zgodovini Ogrske v zadnjih letih in o dogodkih v Avstriji. Razpravljal je o izvajanjih vojnega ministra, Pitreicha, ter izjavil, da se bo ljudska stranka bojevala tako dolgo, dokler niso popolnoma izvršeni zakoni iz leta 1867. Govoril je še Molnar; potem se je razprava preložila. — Magnatska zbornica je vsprejela predlogo glede uradniških plač. Tiszó je za naznanil, da se bodo v bližnjem času izdatki državnega proračuna izdatno zvišali. Povečale se bodo plače upravnim uradnikom in ljudskim učiteljem, investicije bodo proračun obtežile za več milijonov kron, za vzgojo sirot bo treba večjih izdatkov, tako se bo moral proračun zvišati za kakih 20 milijonov kron.

Derschatta na cedilu.

V nemški ljudski stranki je znaten razdor. Del stranke nikakor ne soglaša z dr. Derschatto, ki je v avstrijski delegaciji predlagal izjavo, da ima vse pravice glede armade cesar sam. Nekateri nemški nacionalci nočejo, da bi se tako cmejevala prostost parlamenta, drugi se pa zopet boje — prestolonaslednika. Vodstvo nemške ljudske stranke na Tirolskem se je izjavilo proti Derschattovemu predlogu. Derschatta hoče v klub nemške ljudske stranke postaviti vprašanje zaupanja.

Nov način zatiranja francoskih kongregacij.

Iz Pariza poročajo: Proti vladnemu predlogu glede pouka kongregacij je nastopil poslanec iz Algira, Colin, s posebnim predlogom, ki tudi hoče preprečiti kongre-

gacijski pouk, vendar na »svobodoljubnejši« način, da bi preveč ne trpela državna blagajna. Colin pravi, da v petih letih, kakor hoče vlada, ne bo mogoče nadomestiti kongregacij popolnoma s svetovnimi šolami, zato nasvetuje, naj se nastopi proti kongregacijam, ne pa proti članom kongregacij. Kongregacijam, ki imajo še sedaj dovoljenje, naj se pravica pouka pusti, a prepoved se jim vsprejemati novih članov, novih dovoljenj pa se naj ne daje kongregacijam. Colin pravi, da tako v 25 letih ne bo kongregacij.

Balkan.

Iz Makedonije se množe vznemirljiva poročila. Govori se, da so bile nedavno turške čete bizu bolg. meje od vatašev hudo potolčene. — Turški poslanik v Sofiji je sultanu poslal naznanilo, v katerem dokazuje, da se Bolgarska oborožuje in z mrzlično hitrico pripravlja na vojsko. — Sultan ni vsprejel v avdijenci avstrijskega in ruskega civilnega agenta Müllerja in Demerika. Odpotovala sta včeraj v Solun. — Iz Carigrada poročajo, da so v Yildiz Kiosk prešla pretilna pisma od bolgarskih in armenskih vatašev, ki napovedujejo v Carigradu dinamitne atentate.

Iz brzojavk.

Dunaj. Novoustanovljeni avstro ogrski konzulat v Mitrovici se bo kmalu ustanovil. Vodja novega konzulata bo A. pl. Zambaur.

Rim. »Italie« poroča, da se je sv. oče obrnil od sultana s prošnjo, naj trpinčenju kristijanov v Makedoniji naredi konec. Sultan je odgovoril uljudno, obljubil pa ni nič.

Dunaj. Poveljnik mornarice, admiral baron Spaun, je nastopil dopust.

Dunaj. Gališki ces. namestnik name-rava najeti posojila več milijonov kron, da se tako poravnajo dolgovi galiških uradnikov. Za vračanje posojila bodo uradnikom določeni nizki obroki.

Praga. Češki agrarci nadaljujejo shode za sklicanje dežel. zbora, kjer naj se zlomi nemška obstrukcija, ne da bi bilo treba Mladočehom opustiti obstrukcijo v državnem zboru.

Lvov. Poljski listi javljajo, da bodo odslej na vseh vojašnicah, katere so sezidala mesta, napravljeni poljski napisi.

Sopronj. Mnogo huzarjev tretjeletnikov se je uprlo proti nadaljnjemu službovanju. Uporni huzarji so aretirani.

Madrid. Po španskem se nadaljujejo demonstracije proti dohodu nadškofa Nozaledesa v Valencijo. Dolže ga, da je nastopal na Filipinih na korist Amerikancem. Nozaledes je odstopil.

Dunaj. V naknadnem poročilu zahteva trg. ministarstvo od drž. zbora 1 milijon kron za zboljšanje telefonskega prometa. Od te svote je 800.000 kron namenjenih za nove telefonske zveze preko Stajarske in Koroške. Telefonsko zvezo dobé St. Vid, Beljak in Celovec.

Dunaj. Nemške stranke hočejo protestirati proti najnovejšim odredbam vojnega ministra, ki je dal slovanom par drobtin pravic. Skoro gotovo se v kratkem snide izvrševalni odbor nemških strank.

Trst. Ministrski odlok o preložitvi italijanskih paralelnih kurzov iz Inomosta na Dunaj bo objavljen, kakor javlja „Piccolo“, 23. t. m.

Dražđani. Vojno sodišče je obsodilo poročnika 104. pešpolka Millerja radi grdega ravnanja z nekim vojakom na štiri mesece ječe in odpustitev iz službe.

Krimičav. Na nekem 19. t. m. se vršečem shodu lastnikov predilnic se je sklenilo, odpustiti vse one stavkarje, ki so

igrali pri zadnji stavki glavne vloge. Tako izgubi do 3500 delavcev delo.

Berolin. V državnem zboru se je 19. t. m. razpravljalo o interpelaciji, kako se obnašajo ruski policijski agenti na nemških tleh. Državni tajnik Richthofen je stvar pojasnil, da nadzorujejo samo ruske anarhiste. Bebel je povedal, da Nemčija Rusiji čevlje snaži. — Včeraj je drž. zbor dovolil zahtevano vsoto za južno-afriško ekspedicijo.

Koroške novice.

k Detomor. V St. Jakobu je umorila, kakor se poroča iz Volšperka, dekla Veronika Tačl svoje novorojeno dete.

k Prijeta morilca. Orožniki v Železni Kaplji so prijeli nekega posestnikovega sina in nekega hlapca, katerima so dokazali, da sta pred 13 meseci na neki planini na Kranjskem ustrelila gozdarja. Morilca bodo oddali dežel. sodniji v Ljubljani.

k Ustrelil se je v Celovcu 23letni častniški sluga Oberlercher.

Štajerske novice.

š Vesela zmaga. Iz St. Jurija ob južni železnici nam poročajo: Lansko leto dne 26. svečana smo pri nas imeli občinske volitve, pri katerih so liberalci zmagali z raznimi zvijačami. To je bilo veselje pri pristajih »Naroda«, »Rodoljuba« in »Stajerca«. Od veselja so streljali, misleč, da nas vse postreljajo kakor zajce. Toda naša katoliško-narodna stranka je vložila prošnjo, da se volitve razveljavijo. Cesarsko namestništvo je prošnji ugodilo ter razpisalo nove volitve, ki so se vršile dne 18. t. m. Liberalci so se ves čas pridno pripravljali in že teden pred volitvijo so imeli v rokah listke s svojimi kandidati. Bili so uverjeni, da zmagajo, pa prišlo je drugače. Naši izkušeni možje so postavili svoje kandidate večer pred volitvijo, drugi dan pa stopili pogumno na volišče. Nasprotniki so se kar čudili, misleč morda, da smo se poskrili v drvarnice. Nasprotniki volijo svoje, a mi svoje. Ob pol 1. uri naznani obé sluga, da je volitev v III. razredu končana. Izvoljeni so bili naši kandidati. V II. razredu se je začela že živahnejša agitacija nasprotnikov. Posebno sta se odlikovala kot nasprotna agitatorja neki višji finančni uradnik iz Maribora, ki ima tukaj nekaj zemljišča; temu se je pridružil eden učiteljev. A naši so se krepko držali ter zmagali tudi v II. razredu. Še hujska je bila nasprotna agitacija v I. razredu. Celo na domove so letali nasprotniki po volilce. Ko je oddal svoj glas zadnji volilec, vse utihne, da prestejejo glasove. Tudi v I. razredu smo zmagali z dvema glasovoma večino. Ko so lani zmagali liberalci, dobila je vsaka hiša slaboznano trojico »Narod«, »Rodoljuba« in »Stajerca«, ki so nas psovali ter nam napovedovali večno spanje, a ni še leto preteklo, se je zabrnilo kolo. Čast vrlim in zavednim možem, ki so vrgli ob tla liberalno in nemčurško kompanijo.

š Umrl je dne 19. t. m., kakor smo že naznanili, pri usmiljenih bratih v Gradu, č. gosp. Janko Skrbec, novomašnik iz Podeređe. Dne 28. julija 1903, tri dni po svojem posvečenju, se je peljal vabiti na novo mašo. Med potjo na strmi cesti se je voz prevrnil in gosp. Skrbec si je zlomil nogo. Zdravil se je skoraj šest mesecev, sedaj ga je Bog poklical po jako mučni bolezni. N. v m. p.

š Solski pouk na mariborskih mestnih šolah se zopet prične 25. t. m., ker je škrlatica ponehala.

š »Divjega lovca«, krasno Finžgarjevo narodno igro, bodo v nedeljo, dne 24. t. m.,

predstavljali v mariborskem »Narodnem Domu«.

Š Kako izvršujejo enakopravnost. Pri mariborskem ces. kr. davčnem uradu so vsi napisi nemški, dasi je v davčnem okraju 90 odstotkov Slovencev.

Š Nove volitve v mariborski okr. zastop se bodo vršile: 3. febr. veleposestva, 4. febr. industrija, 5. febr. mesta in trgi, 9. febr. kmetijske občine. Slovencem poguma in dobre sreče!

Š Stajarska volivna reforma. Stajarski dež. odbor je šele 17. t. m. predložil vladi v cesarjevo potrjenje od stajarskega dež. zbora sklenjeni zakon o spremembi deželne volivne reda. Gospodje so iz umevnih razlogov jako počasni.

Š Promoviran bo jutri na graškem vseučilišču doktorjem prava dr. g. dr. theol. Mat. Osejnik, duhovnik lavantinske škofije.

Š Politično gibanje. V St. Rupertu v Slov. goricah je bil v nedeljo shod, na katerem je poročal slovenski deželni poslanec gospod J. Rožkar. Shodu, katerega se je udeležilo 200 kmetov, je predsedoval župan gospod Kmetič iz Spodnje Voličine. Shod je izrazil slovenskim poslancem popolno zaupanje in sprejel resolucije, s katerimi izraža nezaupnico Körtnerjevemu ministertvu, opozarja vlado na nepravilno postopanje nemškonalnega nadkomisarja pl. Loranga, protestira proti krivičnemu razdeljevanju trti od strani deželne odbora, obžaluje, da stajarski ces. namestnik še vedno ne zna slovenski, zahteva administrativno delitev dežele, poziva Slovence, da izvršujejo geslo »Svoji k svojim«, zahteva rabo slovensčine v vseh uradih, vseučiliščih in nadsodiščih v Ljubljani ter zedinjeno Slovenijo.

Š Iz Ljubnega. Občina Ljubno je g. dr. Janeza Frischauferja, c. kr. vseučiliškega profesorja v Gradcu, zaradi njegovih zaslug, ki si jih je pridobil za občino, imenovala častnim občanom.

Š »Nemški Dom« hočejo graditi nemškutarij v Konjicah. Nadučitelj Seidler je predlagal, naj se prične z zbiranjem dotičnega zaklada.

Š Poštne vesti. Poštni oskrbnik gosp. I. Prohaska v Mariboru je imenovan za poštne kontrolorja v Celovcu, poštni kontrolor M. Rainer pa pride za višjega poštne kontrolorja v Beljak.

70letnica dr. Jos. Vošnjaka.

Včeraj je praznoval 70letnico svojega rojstva slovenski pisatelj in veteran slovenskih politikov g. dr. Jos. Vošnjak. Slovensko pisateljsko društvo je pripravilo svojemu ustanovitelju včeraj zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« časten večer, na katerega je prišel iz zelene Stajarske gosp. jubilant.

Dr. Jos. Vošnjak je igral važno vlogo v dobi našega narodnega preporoda, zato je umevno veliko zanimanje za ta častni večer. Udeležilo se ga je mnogoštevilno občinstvo obeh slovenskih strank, pred vsem seve zastopniki slovenskega literarnega in političnega življenja. Opazili smo tudi večjo deputacijo akad. društva »Slovenije«.

Častni večer je otvoril društveni predsednik g. prof. Perušek, ki je obžaloval, da društvo peša, potem pa razvil v kratkih potezah životopis jubilantov. Dr. Jos. Vošnjak je bil rojen 4. januarja 1834 l. v skromni šoštanjski hiši. Otroška svoja leta je živel, ko je nastala leta 1848. revolucija. Studiral je v Celju, v Gradcu in na Dunaju. L. 1859. je mladeža zdravnik privedla v Ljubljano, kjer so bile bolnice polne ranjenecov. Pozneje je deloval kot zdravnik in politik v Kranju, potem pa je prišel v Ljubljano, kjer je pomagal dr. Janezu Bleiweislu. Vrnil se je potem zopet na Stajarsko, kjer se je pričelo živahno politično življenje. Izdal je brošuro »Slovinci, kaj hočemo?«, z dr. Matijo Prelogom pa sta ustanovila »Slovenskega Gospodarja«, ki še danes izhaja. Dopisoval je v »Novice«, v »Slovenca«, katerega je takrat Andrej Einspieler izdajal v Celovcu, in bil je mej ustanovnik »Slov. Naroda«. Pozneje je zopet mnogo let deloval na Kranjskem, kjer je bil tudi dež. odbornik. Bil je mnogo let tudi držav. poslanec.

Za včerajšnji večer je želel g. jubilant, naj se na večeru ne govori o domači politiki, ne, kakor je povdarjal g. predsednik, »o nesrečnem razporu, ki nas je v socialnem, gospodarskem in narodnem življenju tako nesrečno razdvojil«. Omenjal je nato gosp. predsednik jubilantovega delovanja na leposlovnem polju, na katerem je vedno obdelaval aktualna narodna in socialna vprašanja, — bil je tudi med ustanovniki »Slovenske Matice« — njegovega delovanja kot govornik na taborih in dela pri ustanavljanju mnogoštevilnih društev. Želel je, da bi g. jubilant na radost narodovo doživel še mnogo let. (Navdušeno odobravanje. Godba igra »Naprej«.)

Nato je nastopil g. jubilant. Leta so ga nekoliko uklonila, vendar je še vedno čil

in krepak. Z burnim ploskom in glasnimi vzklici ga je pozdravljalo občinstvo. Z gignjenim glasom se je zahvaljeval in dejal, da ga ob 70letnici svoji navdaja mirnost, da je kolikor toliko svojo dolžnost storil. Zelel je, naj bi bila vsak mesec kaka 70letnica, ki bi zbrala tako družbo skupaj, zbrala v edinstvo, katero pogrešamo. Po ljubljanskem potresu misli si je, da so Rimljani 60letnim možem dovolili stopiti iz javnega življenja. Izstopil je iz javnega življenja in odšel na Stajarsko. In ko je po devetih letih zopet danes prvi obiskal Ljubljano, bil je presenečen njenega prenovljenja. To ga je veselilo, a iz razgovorov je uvidel, da duševna vez, ki bi morala vezati vse Slovence, ni tako trdna. Zunanji lišp je lep, znotraj pa ni vse prav. Mej Slovenci ni prave edinstva. Nas, ki smo na meji in se borimo, to boli, ko gledamo na Ljubljano, iz katere mej nas ne prihaja rešitev. Končno bode moralo biti bolje, povsod so mogoči kompromisi. Ako se Slovenci ne združimo, smo zgubljeni pred silnim naskokom tujstva. Pozicijo za pozicijo zgubljam, pri obč. volitvah ohranjamo le z največjim naporom slovensko posest. Ta vtis sem imel, ko sem gledal novo Ljubljano. Ko človek postane star, prejme se ga otožnost, da ne more več delati...

Nato je g. jubilant čital svoje »Spomine na Ljubljano«. Ko je bila 70letnica Bleiweisova, deval mu je Jos. Jurčič: »Ko bo tvoja 70letnica, ti to bom pa jaz pripravil, da bo veselje«. Eno leto za Bleiweisom pa je že legel v grob Jurčič, in z njim sem izgubil največjo oporo, ki sem jo imel v političnem življenju. Z mla deniškim ognjem se je g. jubilant spominjal 60tega leta. V Ljubljani je bilo slabo, a maloštevilni rodoljubi niso zgubili poguma in delali so dalje, save v največji slogi. L. 1848 je bilo brez vpliva na široke sloje naroda, šele z 61. letom se je pričelo živahnejše delovanje, posebno s čitalnicami. Prave rodoljube bi takrat lahko na prste seštel. Za Bleiweisovi »Novicami« dolgo ni bilo nič. Levstikov »Naprej« se ni držal, kajti Levstik ni bil časnika in je pozneje zakopal tudi »Naroda« v dolge pravde; 1863 leta je prišel šele Einspieler po dva krat, pozneje po trikrat izdajati v Celovcu »Slovenca«. L. 1867. je bil ustanovljen »Slovenski Gospodar«, l. 68. »Slov. Narod«. Za »Slovensko Matico« so zbrali prvi denar za nje ustanovitev na Stajarskem. Mej ljudstvom se je delalo z veseljem, brušurami, in ko je izšel zakon o shodih, so se pričeli tabori; ker pa nobeni vladi doslej ni bilo ljubo razvijanje slovenskega naroda, je vlada ustavila tabore.

Leta 1860. je bil dr. Vošnjak okrajni zdravnik v Kranju, leta 1861. je pa prišel kot sekundarij v ljubljansko bolnico k dr. Fuchsu. Imel je letne plače 315 gld. in 105 gld. stanarine. Dne 26. februarja je bila izdana nova ustava, nove volitve so bile razpisane tekotom meseca marca. Takrat se je tega vse radovalo in nihče ni v veselju videl, kaka krivica se je zgodila kmetiškemu ljudstvu in avstrijskim Slovanom. Schmerling je s krivičnim volilnim redom hotel Nemcem v Avstriji za vedno ohraniti večino. Stevila mandatov ni razdelil ne po številu volilcev, ne po številu davkov, in uvrstil je krivično določbo, da more biti deželni volilni red le tedaj izpremenjen, ako je navzočih tri četrtine poslancev in ako glasujejo dve tretjini za izpremembo. Tako veleposestvo lahko zabranjuje reforme. Govornik meni, da pri tem ne pomaga nobena obstrukcija, ker se morajo v tej zadevi vse stranke zediniti; pozabil je pa, da imamo take nasprotnike, ki prostovoljno ne bodo dali nič in da jih je treba z močjo ljudstva prisiliti do pravičnejšega stališča.

V Ptujtu je bil takrat voljen poslanec Mihael Herman, ki je postal vnet zagovornik naših pravic. Izvoljeni so bili Bleiweis, Toman in Idriji Dežman, ki se je delal takrat najbolj narodnega in ki je po svojih pesmih »Slava Slavljanom« in »Proklete grablje« imel mnogo vpliva v narodnih krogih. Na oba smo se trdno zanašali, oba sta šla kot slovenska poslanci na Dunaj. Toman je ostal narodu zvest, Dežman se je pa ineveril še tisto leto.

Kako je Dežman postal nemškutar? Ko so se l. 1861 slovenski poslanci peljali na Dunaj, so jih slovensko pozdravljali na Dunaju in v Gradcu slovenski dijaki. Tomanu, ki je bil ognjevit govornik, so prirejali velikanske ovacije, za Dežmana, ki kot govornik nikogar ni mogel navdušiti, se pa nihče zmenil ni. Dežmanovo častilakomnost je to bolelo, obrnil se je na nasprotno stran, kjer so mu dali prvo mesto in so ga radostno sprejeli. Že 27. junija l. 1861. je Dežman nastopil v držav. zboru z govorom proti Tomanu in slovenskim zahtevam. Jubilant je opisal svoje znanje z umrlim predsednikom ljublj. deželne sodnije Kočvarjem, kako se je le ta ravnal po duhu vlad in kako ga je silil, naj izda, ako je

dr. Brumen, ki je takrat bil še v sodnijski službi, pisal neke članke.

Opisal je g. slavljenec svoje znanje z skladateljem Jurijem Fleišmanom, ki je z njim zabaval v kavarno »Merkur« na Glavnem trgu, kjer so se takrat shajali Slovenci. Fleišman je ustanovil v Ljubljani prvi slovenski moški pevski zbor.

Bilo je 15 do 20 pevcev, ki so se dvakrat na teden shajali v pritličju Mahrove hiše na Glavnem trgu, zvečer pa v Vrančevi gostilni. Prvi tenor je bil trgovec Jentel, ki je pozneje umrl v ubožnici. Jentel je bil dolgo časa najboljši tenor v Ljubljani, dokler ni nastopil Meden. Takrat smo bili mladi in smo igrali starejše gospode, da še niso v Ljubljani ustanovili čitalnice, ki je že delovala v Mariboru.

Dr. Janez Bleiweis je bil prvi slovenski prorok. Njegovih zaslug nikdar previsoko ne moremo ceniti. S kako odločnostjo je pisal v svojih »Novicah«. Ko bi Bleiweis ne pisal drugega, nego polemike v »Novicah«, ki je v srce zadela naše narodne nasprotnike, bi bil storil dovolj. Krividen je torej izrek Levstikov, katerega je nekoč storil v neki ljubljanski gostilni o dr. Bleiweisu: »Očka je imel lahko delo, ljudje so mu pred hišo postavili voz, vpregli konje; treba mu je bilo vzeti le bič v roke in reči: hila! Ko se je prvič seznanil z Bleiweisom, pokazal mu je rokopis Prešernove »Zdravice«. Na rokopisu se je videlo, da je pesnik svoje pesmi jako pilil. Ta avtograf naj bi se pridejal zbirki Prešernovih pesmi.

Leta 1861. je Ljubljana dobila prvič slovenskega župana. Županom je bil izvoljen narodniak Ambrož. Priredili so mu baklado. Leta 1864 je Ambroža zadela kap. Vsled poznejših dr. Custovih napak so Slovenci pozneje zgubili večino in mogli so zmagati šele leta 1874. v tretjem volilnem razredu, šele leta 1883. pa zopet v drugem volilnem razredu. Tedanji deželni predsednik, Slovenec Winkler, pri volitvah ni pritiskal na uradnike. Zato Slovenci nismo mogli dobiti toliko časa nazaj večine v drugem razredu. Šaljivo je gospod slavljenec pripovedoval, kako je delal slovensko dramo v jambi, a ko ga je Luka Sretec opozoril, da je treba pač drugje pričeti delo, je rokopis sežgal in s tem nisem škodoval slovenskemu slovtvu.

V 60emu letu je mož za možem izmed slovenskih uradnikov radi karijere prestopal v — nasprotnikov tabor. Sedaj je v tem oziru nekoliko boljše, a tudi sedaj se kaj takega še dogodi. Slavljenec se je spominjal ustanovitve mariborske čitalnice 14. julija l. 1861. Od tedanjih so ustanoviteljev še žive dr. Serbec, Majcinger in Suman. Dne 24. novembra je bila ustanovljena »Čitalnica« v Ljubljani. Tedanji oklic za ustanovitev je izšel v slovenskem in — nemškem jeziku. Znamenita je bila tedaj slavnost na Bledu, katero je sklical Toman. Nabrali so takrat za Hrvate na slavnosti 1000 gld. Toman je predlagal, naj se vrši na Bledu vsako leto taka slavnost in naj se venča vsako leto z lovorom pesnika, ki je v preteklem letu zložil najboljšo slovensko pesem. To je bilo hitro sprejeto in takoj so venčali filozofa Ivana Zupana.

Potem je dr. Vošnjak odšel v Slovensko Bistrico, kjer je ostal 8 let. Na Stajarskem se je pričelo delo. Lepa doba je bila to, malo nas je bilo, a složni smo delovali brez ozira na lastno korist, pripravljeni svoje mesto tukaj odstopiti boljšemu, sposobnejšemu. Nikdo se ni imel za prvaka, vsak za prostega vojaka. Vsepihi do l. 67. so dokazali naš napor. Le požrtvovalnost je mogla vzbuditi narod v tako kratkem času. Slavljenec je končal svoje spomine s pozivom na mlajši rod, naj navdušeno dela za narod. Občinstvo je vstalo in mu navdušeno ploskalo.

Siedila je vrsta napitnic. Najprej je napil župan Hribar slavljenca kot možu, ki je vedno upošteval Ljubljano kot glavo Slovenije in je v tem smislu tudi vedno delal. Ravnatelj Piro je napil slavljenca kot 25letnemu članu »Kmetijske družbe«, njegovim zaslugam na narodno-gospodarskem polju. Primarij dr. Vinko Gregorič je imenom društva zdravnikov na Kranjskem proslavil dr. Vošnjaka kot zdravnika, katerega je pri njegovem delovanju vodila vedno misel, da je narodu treba zdrave duše v zdravem telesu, in ki je skrbel vedno za telesno in duševno zdravje svojega naroda. Slavljenec nečak, predsednik dunajske »Slovenije«, g. Bogumil Vošnjak, je napil slavljenca kot bojovníku za narodno kulturo in kot najstarejšemu častnemu članu »Slovenije«. Nadalje so govorili gosp. dr. Hribar, I. N. Resman, dr. Mayer, ki je napil gosp. dr. Vošnjaku kot častnemu članu občine Šoštanj in profesor Perušek, ki je napil »Slavcu«, kateri je vstrajno prepeval lepe, slavnosti primerne pesmi. Predsednik »Slavca« g. Dražil je v imenu slovenskih pevcev napil slavljenca, in dvorana je odmevala gromko: »Slava, slava mu!«... Društvena godba je igrala točno in ker je bila postrežba novega re-

stavraterja g. Kende hitra in dobra, je častni večer vestransko vspel.

Izmed došlih mnogobrojnih čestitk je pač najlepša čestitka Simona Gregorčiča, ki se glasi:

»Pač stara se posamna glava,
a narod vedno se mladi;
ne stara se zasluga prava
med narodom na vek živi.
I Ti, za dom zaslužni mož,
žil v narodu do veka boš.«

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. januarja.

Prosimo pojasnila! Razni nemški listi so prinesli iz Ljubljane brzoglasne vesti, češ, da »Slovenec« trdi, da bojkotirajo častniki župana Hribarja zaradi afere Büchel-nove in da se je zato odtegnil novoletni soireji pri deželnemu predsedniku. »Slovenec« pa tega ni trdil, ampak le vprašal, ali je to res, kar se govori. Ali je morda nemški korespondent ljubljanski bolje informiran od nas, da trdi kot resnično to, kar mi šele izprašujemo? Ker so nas zdaj po vsem svetu raztrabili, bi si pač želeli od kompetentne strani pojasnila. Mi smo, kot smo že zadnjič rekli, pripravljeni, lojalno objaviti vsako pojasnilo v tej zadevi, ki zanima Ljubljano zelo zlasti zdaj, v dobi predpustnih plesov. »Slov. Narod«, ki je s pravo helotsko servilnostjo padel pred noge onim, ki nočejo več plesati v »Narodnem domu«, je kar nankrat iztaknil, da je to storil »narodnega ponosa«. Ta »narodni ponos«, če je pristen, pa vsekako hrepeni tudi po pojasnilu, ki ga mi zahtevamo.

Predavanje o Vegi v dunajski Leonovi družbi. O tem se nam še poroča: Dne 18. t. m. je predaval g. profesor dr. Stumpf v prostorih dunajske Leonove družbe o Vegi. Dasi je odbor povabil mnogo dunajskih odličnih Slovencev k predavanju, so se povabili odzvali le gg: dr. Mantuani, stotnik Kavčič in akademična kiparja Zajec in Berneker. Zbralo se je veliko število najodličnejših dunajskih članov, učenjakov, duhovnikov, profesorjev, kiparjev, slikarjev, pisateljev in žurnalistov in igralcev. Navzoč je bil tudi slavni avstr. zgodovinar baron Helfert. Ko je g. sekoijski svetnik dr. Scheimpflug predstavljal navzočim gosp. stotnika Kavčiča in omenil, da je na prigovarjanje g. stotnika naprosil izvrstnega matematika g. prof. dr. Stumpfa, da poda društvenikom sliko slavnega matematika Vege, začel je g. profesor predavati, kakor je občinstvu povedal na podlagi Kavčičevega v l. 1886. objavljenega Vegovega životopisa. Opisal in označil je z markantnimi potezami Vege kot učenjaka in junaka. Kot strokovnjak-matematik bavi se je posebno z Vegovimi sijajnimi zaslugami na matematičnem polju. Po končanem predavanju je bil o predmetu jako živahen razgovor, katerega so se udeležili različni dunajski odličnjaki. Gosp. dr. Mantuani, katerega mati je rojena blizu Vegove rojstne vasi, je navzočim duhovito naslikal »milič« Vegove rojstne vasi in v Ljubljano odhajajočega kmetškega študenta-siromaka. Stotnik Kavčič je govoril o Vegovem pokolenju. Vsi navzoči so bili mnenja, da je bilo predavanje o Vegi med najzanimivejšimi v letošnji sezoni.

Nevarno je zbolel v Zagrebu znani vseučiliški profesor in poslanec dr. Bresztyenski. Bil je že previden s sv. zakramenti. Želimo, da kmalu popolnoma okreva vrli hrvatski domoljub.

Solska vest. Za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Starem trgu pri Ložu je imenovana proviz. učiteljica gđ. Justina Kozamerinik, doslej učiteljica v St. Vidu pri Zatični.

Gibanje dunajskih Slovencev. Z Dunaja: V nedeljo je bil pač lep dan za dunajske Slovence. V krasni cerkvi sv. Antona se je zbralo okrog 350 Slovencev in Slovenk k popoldanski službi božji. Č. g. Rebolj je prvičkrat na Dunaju propovedoval v lepih besedah svojim rojakom. Govoril je o pomenu človeškega življenja na zemlji. Povabil je nato navzoče, da se pridno udeležujejo vsako drugo nedeljo v mesecu slovenske službe božje. Akadem. društvo »Danica« je oskrbelo krasno slovensko cerkveno petje. Po službi božji se je vršil prvi izvanredni občni zbor katol. izobraževalnega društva »Straža«.

Udeležba je bila sijajna, dvorana prenapolnjena. Gospod predsednik dr. P. Valja-
v e o je pozdravil v lepih besedah navzoče
člane, zastopnike slovensk. društva »Zvezda«
in nje načelnika gospoda Pukla, ter zas-
topnike hrvaškega akademičnega društva
»Hrvatska«. Nato je podal gospod predse-
dnik jako povoljno poročilo o naraščanju čla-
nov, o delovanju odbora in o prihodnjih
načrtih. Predsednik slovenskega društva
»Zvezda«, gospod Pukl, je v krepkih bes-
edah pozdravil »Stražo«. Navedel je kratko
zgodovino Slovencev na Dunaju zadnjih pet-
indvajset let. Omenjal je, da so se dunajski
Slovenci vedno radi zbirali okrog svojih du-
hovnikov, kajti on je prepričan, da kdor
je v resnici veren, je tudi z na-
š aj en. Pozdravil je vrle »Daničarje« in
rekel: »Kot petletni odbornik »Slovenije« in
obenem poverjenik družbe sv. Mohorja sem
prosil »Slovenijo«, da bi prevzela poverje-
ništvo družbe sv. Mohorja. »Slove-
nija« je mojo prošnjo odklo-
nila. Prosil sem »Danico«, ki
je z veseljem sprejela to na-
logo. Zato živela »Danica«,
živela »Straža«! Nato je sledilo
jako zanimivo predavanje »Daničarja« gosp.
Čepudra: »O zgodovini Slovencev od po-
četka do novjših dni«. Vrli »Daničarji« so
zapeli nekaj krasnih slovenskih pesmi, gđ.
sestra gospoda predsednika je izborno za-
igrala težko skladbo na klavirju. »Daničar«
gospod A. Robida pa je očaral navzoče s
svojim prekrasnim tenorjem. G. Rebolj
je razdelil med navzoče matere knjižico:
»Pouk krščanskim starišem«, darilo presv.
škofa ljubljanskega, in predlagal, da se iz-
reče prevz. škofu ljubljanskemu za trud in
blagohotnost, kakor tudi milostlj. škofu dr.
Schneiderju za dovoljenje slovenske službe
božje na Dunaju pismena zahvala. Sledila
je še živahna prosta zabava. Drugo nedeljo
v svečanu, pustno nedeljo, na svidenje!

— **Za dekanijo kamniško** bo de-
stane k. Cordis J. v sredo dne
27. januarja v Kamniku. Pri-
četek ob pol 10 uri dopol.

— **Iz Radovljice.** Kmetijska podruž-
nica za Radovljico, Lancovo in Predtrg je
imela dne 17. t. m. občni zbor. V odbor so
bili izvoljeni gg.: Ivan Korošin, trgovec v
Predtrgu, predsednikom; blagajnikom Janez
Prešeren, posestnik v Predtrgu; tajnikom A.
Vogelnik, posestnik v Predtrgu; odborniki:
A. Dolžan, župnik in posestnik v Predtrgu;
Fr. Zupanec, posestnik v Lancovem; J. Bu-
lovec, trgovec v Radovljici; A. Dežman, po-
sestnik v Predtrgu; J. Fajdiga in J. Dornič,
oba iz Radovljice. Po volitvi je bila živahna
veselica.

— **Izpod Stola.** V nedeljo smo imeli
velik vihar. Po Stolu je grozno medlo, vi-
har je ljudem kar klobuke snemal z glav.
Po ravnem ni mnogo snega, na Stolu pa za
dva metra. Divje koze so prišle v nižavo
celo do nove lovške kože pod Srednjim vr-
hom. — Ljudje precej bolehaljo. V Vrbi je
šest bolnikov, nevarno je obol el tudi posest-
nik Ribič v Prešernovi rojstni hiši. — Do-
mači pevci na Breznici so priredili božično
veselico. Zapeli so nekaj lepih pesmi in
igrali igro »Roparji pri Mršiji Kulmski«. Vsa
čast mladeničem. Na svečnico bodo dekleta
igrale igro »Dve materi«, pustno nedeljo pa
pevci veselo igro »Skriven zaklad« in »Ve-
deževalka«. Na Breznici imamo jako lepo
petje. Le tako naprej! — **Razglednici**
je za Božič in novo leto samo na pošti v
Žirovnici prišlo 1847. Precej denarja se izda
za to novo modo. — Na Breznici dobimo
nove orgle.

— **Umrl** je dne 19. t. mes. Ivan
Vašk. major v Celovcu nastavljenega
pešpolka št. 17.

— **Ulom.** V Kočevju je ulomil tat v
prodajalnico Jožefa Rötela. Trg. pomočnik
je zapodil tatu. Prijeli so Rötelovega hlapca,
ki je sumljiv tatvine.

— **Zviti tatol.** Zaprl so omoženo
Kristino Burgstaller in pa neomoženo Ano
Einöler, kateri ste na Jesenicah na zelo
zviti način kradli. Vlomili ste namreč v več
stanovanj delavcev, ko so bili delavci ravno
na delu v predoru. Doletela bo tatolci zaslu-
žena kazen.

— **Pekovskega mojstra** pogrešajo.
Z Reke poročajo, da je ondi nenadoma iz-
ginil posestnik pekarnice Josip Pucihar
iz Ljubljane. Vzel je seboj večjo svoto de-
narja in dejal svoji rodovini, da gre naku-
pavat moke. Sedaj ga ni že osem dni doma.

— **Izpod Grintovca:** Cerkljanski
zajci prinašajo občini precej dohodkov. Do
novega leta jih je poceni pobijala gospoda,
sedaj pa kmetje. — »Slov. Narod«, ki dobi
menda še letos na čelo Dežmanove grablje, je
pisal 11. t. m., da šolska oblast nastavlja na
ljudskih šolah »šušmarje«, ker v Velesovem

poučuje g. župnik, v Loku pa menda en g.
kapucin. Kaj pa so isti gg. učitelji, ki svojih
učencev niti v petih letih ne naučijo našte-
vanke? G. Ferjan, vprašajte g. Hubada!

— **Hrvatske novice.** Nov hrva-
ski list, namenjen zabavi, je prišel iz-
hajati v New Yorku pod naslovom »Dom i
Svet«. — Nova železniška zveza.
Zagrebaška trg. zbornica je poslala na rav-
nateljstvo južne železnice vlogo, v kateri
toplo podpira predlog štajerskega dež. odbora,
naj se na korist bolj prometne zveze mej
Kranjsko, Štajersko in Hrvatsko uvede še
eden jutranji in večerni osebni vlak na
progi Zidan most-Zagreb. —
Z Reke poročajo, da se od 17. t. m. ni-
še vé o parobrodu »Matlekovci«. Ravnatelj-
stvo »Adrije« se boji, da se je parobrodu
zgodila nesreča. — Ljudski shod je
danes pri Sv. Jani poleg Jaske. Dne 28. t. m.
bo shod v Grobi, dne 1. febr. bo pa shod v
Vrbanji. — Slovanski klub v Pragi
je priredil dne 15. t. m. »Slovenske besede«,
pri kateri je deski pesnik Vrchlicky pred-
aval o biskupu Strossmayerju. — V Sara-
jevu nameravajo hrvaški književniki iz-
dajati hrvaški književni list — Brošure
za ljudstvo, pisane v krščanskem
duhu, bo prišel izdajati g. prof. dr. Fran
Binički v Sanju. Prva brošura bo o sv.
Cirilu in Metodu.

— **Za 40letno zvesto službovanje**
je podelil kranjski dežel. predsednik častno
svetinjno umirovljenemu sodnemu slugi Jož.
Zitterschlägerju in železniškemu
pazniku Jakobu Jeranu v Logatcu.

— **Sestanek bolgarskih dijakov.**
Bolgarski dijaki na zagreškem vsučilišču
so imeli v torek zvečer v streljani sestane-
na čast makedonskemu vodji g. Davidovu.
Povabljeni so bili tudi nekateri Srbi in Hr-
vatje ter bolgarski vrtnarji. Vsi so Davidova
srčno pozdravljali. Vrstilo se je seveda mnogo
navdušenih govorov s petjem raznih pesmi.

Ljubljanske novice.

Družbinski večer priredi prihodnjo ne-
deljo 23. t. m. »Slov. kršč. s. c. zveza« (žen-
ski oddelki) v veliki dvorani »Katoliškega
Doma«. Začetek ob 6 uri zvečer. Na dnev-
nem redu je tudi igra »Potujoča torta«.

Kaznjiva sladkosnednost. Branjevcu Iv.
Česnu na sv. Petra cesti je ukradel včeraj
popoldne iz prodajalnice šolski učenec I. S.
dva venca fig in je bežal. Česen je tek el
za njim in ga viel ter mo odvez el fige.

Izgubljeno. Učiteljica Karolina Legat iz
Sp. Sške je izgubila neznanu kje v mestu
črno denarnico, v kateri je imela okolu 11 K
denarja in eno fotografijo.

K zadevi poštnega tatu Florjaniča. Iz-
pustili so Terezijo Gotob, katere je bila na
sumu, da je pomagala pri tatvini Florja-
niču. Izkazalo se je, da je nedolžna in da ni
vedela nič o tem, kje je dobil Florjanič
denar.

Kako je poštni tat Florjanič »šac« ko-
pal. Včeraj je šel tat Florjanič v spremstvu
paznikov in pa preiskovalnega sodnika ko-
pat »šac«. On je namreč nalagal preisko-
valnega sodnika, da ima zakopan petdesetak
na vrtu, kjer je bila stara bolnišnica. Ko so
pazniki začeli kopati, je Florjanič hotel s silo
pretrgati verige in uiti. Vkovali so ga sedaj
baje v železje.

Pod kuratelo so: Friderik Hoff-
mann, urar v Ljubljani; Elizabeta
Godnik, gostača žena iz Spodnje Sliv-
nice; Marija Kurent, šivilja iz Ljub-
ljane; vsi radi slabomnosti.

Poskušeni samomor natakarike. Franciška
Vevkovič, natakarike v gostini »pri angelju«
v Kolodvorskih ulicah 17, se je včeraj po-
poldne sprla s svojim ljubimcem, vojakom
Jakobom Fischerjem, nakar je šla v Sitarjevo
prodajalnico v Kolodvorskih ulicah 18, si
kupila mleka, dala v isto nekaj mišnice in
je to povžila, ko je šla domov. Doma pa je
vzela še ruma in v istega tudi dala miš-
nico in še to popila, nakar se je zgrudila na
tla. Natakarike Marija Čukl tekla je iskat
pomoči, pa je ni mogla dobiti, ker ni bilo
najti zdravnika. Mej tem časom so poslali po
rešilni voz in so Franciško Vevkovičovo
prepeljali v bolnišnico.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur«
naznanja, da je vabila za trgovski ples, ki
se vrši v soboto, dne 6. februarja t. leta, v
veliki čitalnični dvorani v »Narodnem domu«
ravnokar razpisalo. Ker pa je pri največji
pazljivosti lahko mogoče, da smo pri razpi-
siljanju vabil koga prezrli, prosimo, da se
nam to oprostite ter dotičnike vabimo, da va-
bila pri društvu zahtevajo. Vstopnice dobi-
vale se bodo pri trdkah Gričar & Mejač v
Prešernovih ulicah in J. Lozar na Mestnem
trgu.

Zopet iz daljnje tujine domov. Danes
zjutraj je došlo iz Amerike 116 oseb v Ljub-
ljano. Od tu so se odpeljali domov. Bili so
večinoma Hrvatje.

Na starem strelišču bo prihodnjo so-
boto mnogo veselja. Podporno društvo to-
bačnih delavcev in delavk javlja, da priredi
ond i predpustno zabavo s plesnim venčkom.
Svirala bo vojaška godba. Zenske nastopijo
v narodni noši. Vstopnina za nečlane

1 K. Čisti dobiček je namenjen bolniškemu
podpornemu zakladu.

Tovarna za sodovico. Redni občni zbor
»Tovarne sodovice, registrirane zadruga z
omejenim poroštvom v Ljubljani«, se bo
vršil dne 28. januarja t. l., ob treh popol-
dne, v gostilni gospoda A. Zajca na Rimski
cesti št. 24. Dnevni red: 1. Odobritev ra-
čuna dobička in izgube in bilance za leto
1903. 2. Razdelitev čistega dobička, prizna-
nje nagrad načelnstvu in določitev prispevka
za rezervni zaklad. 3. Volitev novega načel-
stva in nadzorstva ter njihovih namestni-
kov. 4. Razni predlogi za prihodnji občni
zbor. 5. Raznosterosti. — V slušaju nesklep-
čnosti vrši se drugi občni zbor pol ure kas-
neje ravnotam z istim dnevnim redom, ki
pa je sklepčen pri vsakem številu navzočih
članov.

Splašena konja na tleh. Na Marije Te-
rezije cesti sta se včeraj popoldne nekega
mimo drdrajočega voza vstrašila Petričeva
konja in drjala po Marije Terezije cesti
proti Dunajski cesti. Pri kavarni »Evropa«
sta zadela z vozom ob pri cesti stoječa kamna
in sta dva podrla. Pri vozu se je zlomilo
oje. Konja sta nato obatala in so ju ljudje
prijeli. Nesreča se ni nobena pripetila.

V gostilni pri Dachu v Florjanskih
ulicah šte. 33 bo plesni venček v soboto
dne 23. jan. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstop-
nina prosta.

Vojna ali mir?

Stojimo na pragu dogodka, ki je veli-
kega in svetovnozgodovinskega pomena, sto-
jimo pred vojno belega z žoltim plemenom,
ki se je pripravljala pol stoletja, ki še vedno
ni dozorela, a ki izbruhne z neoporečno go-
tovostjo prej ali slej. Sedaj še vlada navidez
mirovno razpoloženje, a v kljub temu je z
ozirom na šovinistično gibanje v Japanu po-
stala vojna več ko verojetna.

Kdor pa hoče poslušati, kaj govoré ve-
sti, prihajajoče iz vzhodno-azijskega vihar-
nega keta, bo slišal samo mirovne glasove.
Čuje se carjeva beseda o miru in spravi,
Japonci zopet zagotavljajo, da nimajo vzroka
začeti vojno, češ, o teh spornih točkah se
lahko sporazumemo. Tem zadržilom seveda
ni verjeti: Japonska in Rusija se oborožu-
jejo s silno naglico.

Zadnje brzjavke:

Petrograd: »Nov. Vrem.« poroča,
da se novi japonski parlament snide tekom
treh tednov v Tokiu. Bojevitost novih zbor-
ničnih članov se je precej poglobila, nekoliko
vseled mirovnega gibanja od strani Rusije,
nekoliko vseled hudega mraza v raznih delih
Japonske.

So e u l. Dospelo so nove angleške čete
za varstvo poslatništva. Časopisi pišejo, da so
nastali nemiri na južni Koreji. Položaj se
vsak dan slabša.

Berolin. Amerikanski poslanik v
Soeulu poroča, da je tam nastala prava pa-
nika. Med Korejanci se opaža močno giba-
nje zoper Evropejce.

Pariz. Ruski državnik Bezobrazov je
izjavil, da je njegova stranka, ki je bila za
vojsko, zdaj sicer poražena; a gotovo je, da
zagrmi vojna tekom šestih mesecev.

London. Argentinski, od Japonske
kupljeni križarici, sta dospeli v Aden, in
odtod proti Ceylonu. Meni se, da bo zdaj
Japonska nastopila še odločnejše.

Carigrad. Sultan je vprašal fran-
coskega poslanika Constansa, kako bi
vplivala vojna v vzh. Azijo na
Turčijo. Constans je odgovoril, da bi
Turčija na nikak način ne imela od nje no-
benih koristi, temveč samo škodo. V slu-
čaju, da Rusija zmaga Japonsko, kar je več
ko verjetno, bi Rusija šele začela prav ure-
ničevati svojo voljo na Balkanu. Vzemimo
pa slučaj, da zmaga Japan, tedaj bo gledala
Rusija, da se za svoj poraz odkoljuje v
Evropi, in bi pred vsem padla na Turčijo,
ji vzela del azijskih provinc in najbrže celo
Carigrad. — Sultan je bil vseled tega zelo
potrt; priklonil se je trikrat proti Mek i
poklical Allaha.

Književnost in umetnost.

* **Repertoire slovenskega gleda-
lišča.** Danes, v četrtek, Vošnjakova
veseloigra »Svoji k svojim«, po-
tom Cavalottija »Leffejeva hči«,
končno noviteta prvič Triescheva burka »V
medenih dneh«. — V soboto 25.
predstava »Rokovnjačev«. V tej
igri nastopi gg. Verovšek (Mozol), Danilo
(Rajtguzen) in Danilova (Poljakova) 25. d v
svojih vlogah. Pele se bodo nove vloške
V. Parme in igrala Ouvertura »Ro-
kovnjači«.

Primorske novice.

p V Trstu je silna burja, kakršne že
več let ni bilo. Promet na morju je jako
otežkočen. Tudi več oseb je vrgla ob tla,
vseled česar so nekatere precej poškodovane.

p **Zaprl** so v Gorici Franca Noč iz
Radovljice, ko je pijan beračil. — Tam so

zaprl tudi dijaka Vinka Senjića iz Splita
ki je prosil podpore, da bi nadaljeval prav-
niške študije v Gradcu.

p **Ustrelil** se je na ladji »Bellona«
dvajsetletni vojak Jurij Kurner. Bil se je
stroge kazni.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nesreča na tramvajski
progi. Včeraj zvečer je trčil en motorni
voz dunajske mestne cestne železnice z ne-
kim drugim vozom, ki je bil napolnjen z
ljudmi. Vseled močnega sunka so bile tri
osebe vržene iz voza na tratoar in so težko
ranjene. — Grofica Stefaniya Lo-
nyay je sklenila, kot protest proti kralje-
vemu darovanju vseh nepremičnin narodu,
tožiti belg. kralja za kraljičino dedščino. Ako se
dokaže skupnost posestev njenih kraljevih
starišev, bo dobila grofica delež 15 mili-
jonov. — Umrl je na Dunaju zdravnik
dr. Clar, ki je bil mnogo let zdravnik v
Gleichenbergu. — Uvoz laškega vina
l. 1903 v Avstrijo je znašal 1,204 648 me-
terskih stotov napram 673 639 met. stotov
leta 1902, torej skoro za polovico več. —
Stavkajo pekovski pomoč-
niki v Tarnovu. — Snežen i zameti
v Bosni. Iz Sarajeva se poroča, da trpi
cela dežela radi velikih sneženih zametov,
posebno pa zahodni del dežele, kjer je
poštni promet nemogoč. Tudi nadzorovalno
potovanje, katero je nameraval napraviti novi
deželni šef pl. Albori v okraje, je moralo
izostati.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pravda proti dr. Potočnjaku.

—v— Zagreb, 21. jan. Pred-
zadnji »Obzor« in »Agr. Tagblatt« sta
bila zaplenjena zaradi poročila o Po-
točnjakovi pravdi. To je nekaka de-
monstracija drž. pravdnika Gjuri-
čića proti sodišču. To je namreč,
kakor že povedano, odklonilo zahtevo
drž. pravdnika, naj se iz tajne seje od-
stranijo časniki, da se ne objavi po-
raz obtožbe; pač pa je sodišče zahte-
valo, da se ne poroča o politični strani
tajne obravnave. Tega opomina so se
časniki tudi držali, toda drž. pravdnik
je zaplenil poročilo v »Obzoru« in »Agr.
Tagblattu«. Oba lista se pritožita ter
zahtevata, naj se premesti drž. pravd-
nika, ki je še Khuenove dobe. Značilno
je, da je Gjuričić takoj po nastopu sek.
načelnika dr. Šumanovića temu telefo-
niral: »Prosim udano, kaj naj danes
zaplenim?« Šumanović je odgovoril:
»Ne nadlegujte me s takimi vprašanji.
Kaj zaplenite, to je Vaša stvar!« To
je istina.

—v— Zagreb, 21. jan. Dr. Po-
točnjak in njegov zastopnik zahtevata,
naj se prečita kazenska ovadba Potoč-
njakova zaradi nezakonitosti pri pre-
iskavi. Sodišče to odkloni. Obtoženece
Korač izpove, da je šele decembra pri-
šel v Pešto, brošura proti banu pa je
izšla že novembra; odgovoren pa je za
članke v »Crveni svobodi«. Zagovornik
ugovarja, da bi se zaprisegel priča
Ranko Milić, ker je kot tiskar sokriv
in sovražen obtožencema. Sodišče sklene,
da se Milić ne zapriseže. Milić izpove,
da je brošura izšla decembra. Predsed-
nik pravi, da to ni res, ker je brošura
izšla v novembru. Začudenje med ob-
činstvom. Zagovornik želi, da je tu tudi
objektivna, ne samo subjektivna krivda.
Predsednik temu ugovarja.

Nemiri na Hrvatskem.

—v— Zagreb, 21. jan. V obči-
nah belovarskega okraja je še vedno
upor kmetov proti uradnikom občin-
skega imetja. Doslej je bilo le malo
spopadov, ker orožniki še vedno ča-
kajo. Značilno za razmere pa je, da
deželna uprava prikrajšuje opravičene
kmete na korist nekaterih mažaron-
skih dostojanstvenikov. Nadžupan pl.
Kukuljević in nekaj drugih mažaro-
nov so udeleženi pri premogokopu
v Izojstvu; slabega premoga pa noče
nihče kupovati. Ta premog za drag
denar kupuje uprava ter ga kmetom
usiljuje mesto lesa. To je eden raz-
nih vzrokov, ki so povzročili nemire.

Dunaj, 21. jan. Cesar bo meseca februarja odpotoval za dva tedna v Budimpešto.

Dunaj, 21. jan. V plenarni seji avstrijske delegacije je danes odgovarjal vnani minister grof Goluchowski na več interpelacij delegata Biankinija ter ugovarjal očitaniu, da avstro-ogrsko oblastva ne varujejo koristi naših državljanov na tujem. Naglašal je, da je angleška vlada izdatno odškodovala naše državljane; ti so bili izgnani med burško vojsko iz Transvala. Odškodnine za naše državljane, ki so ostali v Južni Afriki, pa so bile določene v sporazumu z avstrijskim konzulatom, ki je storil svojo dolžnost. Sedaj ni povoda, da bi ministrstvo posredovalo pri angleški vladi.

Dunaj, 21. jan. Nemške stranke vedno hrupneje nastopajo proti odloku vojnega ministra glede učenja in rabe polkovnih jezikov. Sklican bo izvrševalni odbor nemških strank.

Dunaj, 21. januarja. Avstrijska delegacija je danes imela plenarno sejo. Delegat Verczegnasi je govoril za laško vseučilišče in ugovarjal preložitvi laških vseučiliških kurzov iz Inomosta na Dunaj.

Dunaj, 21. januarja. Vest, da se laški vseučiliški kurzi premeste iz Inomosta na Dunaj, listi preklicujejo.

Dunaj, 21. jan. Zdravje nadvojvode Otona se je obrnilo nekoliko na bolje. Danes se je že lahko peljal na sprehod.

—v— Zagreb, 21. jan. Dr. Bresztyenskemu se je obrnilo na bolje.

Zagreb, 21. jan. Govori se, da se Boris Sarafov na potu v Belgrad za en dan ustavi v Zagrebu.

Dubrovnik, 21. jan. V tukajšnjem hotelu „Imperial“ so najete sobe za nadvojvodo Otona od 24. t. m. dalje.

Varaždin, 21. jan. Ponoči sta hotela krčmarico Antonijo Lovrek v Varaždinu zadaviti dva zlikovca. Klice na pomoč je čul zdravnik dr. Stanković, ki je udrl v hišo. Napadalca sta pobegnili.

Petrograd, 21. jan. Poroča se, da je mir zagotovljen za dalj časa.

Petrograd, 21. jan. Včeraj je v Vladivostoku zgorelo operetno gledališče in neko stransko poslopje. Človeških žrtev ni.

Nitra, 21. jan. Pred tukajšnjim sodiščem se je pričela obravnava proti slovaškemu poslancu Veselovskemu, katerega dolžé, da je agitiral proti Ogrski, dočim je samo govoril o uvedanju slovaškega jezika v šole na Slovaškem.

Berolin, 21. jan. Čuje se, da je ruska diplomacija podala nove predloge Japonski. To bo dalo povod, da se bodo pogajanja raztegnila na več tednov. Za sedaj se ni bati vojske. Rusija skuša na vsak način vojsko preprečiti in upa, da jo bo Japonska v tem oziru podpirala.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 362 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanja barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
20	9. zveč.	741.3	0.4	brezvetr.	obl.	
21	7. jut.	739.1	1.1	sl. jzah.	obl.	0.8
	2. popol.	738.2	2.9	sr. jug		

Srednja večerajšnja temperatura —0.2°, normale —2.3°

Zahvala. 42 1-1

Povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga in očeta

dr. Ignacija Pavlič-a

nam je došlo od vseh strani toliko nas tako tolažilnih dokazov ljubezni polnega sočutja, da nam srce narekuje prijetno dolžnost, izreči tem potom vsem in vsakomur svojo najtoplejšo zahvalo. Vsi sloji prebivalstva, vsa zastopstva in društva v okraju so na tako giniljiv način delili z nami boleš ob nenadomestni izgubi, in pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako impozanten način, da nam ni mogoče navedati tu vseh po imenu. Kratko: zahvaljujemo se vsem, vsem prav iz srca.

Litija, 20. januarja 1904.

Rodbina Pavlič.

796 100-63

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 400 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči

HANNS KONRAD

Nik.-rem. ura gl. 2.50
3.—, 3.50. Za vsako
uro 3 leta pisn. jam.

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Gospodična,

katera bi bila tudi sama
zmožna voditi trgovino
z manufakturn. blagom

sprejme se takoj v službo!

Več o tem pové upravništvo „Slovenca“. 30 11

Trgovski pomočnik

spreten prodajalec, slovenskega in
nemškega jezika zmožen,

se sprejme takoj

v tukajšnjo špecerijsko in delikatesno trgovino.

Ponudba naj se pošlje pod „Sotrudnik 300“
na upravništvo tega lista. 95 3-3

Izgubil

se je v Borovnici — vasi
Brezovici

siv pes, srednje velikosti, ki sliši na ime „sultan“. Pogreša se že tri tedne. Najditelj se prosi, da ga odpošlje v Brezovico, pošta Borovnica, na ime **Jože Turšič**, kjer dobi nagrado in povrnjene troške. 103 1-1

Vabilo

na

občni zbor

„društva za zgradbo zavetišča in odgojevališča v Ljubljani“,

105 kateri se bode vršil

v četrtek, dne 28. januarja t. l.

ob 6. uri zvečer

v telovadnici „Mestne deške sedemrazrednice na Cojzovem grabnu

po sledečem redu:

1. računsko poročilo odbora,
2. volitev 14 odbornikov, 2 pregledovalcev in 3 razsodnikov,
3. slučajnosti.

Odbor.

Poskusite
pristni
rastlinski
likér
„Florian“

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem
učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo,
Budi tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

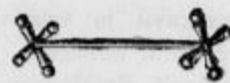
Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo
brezplačno. 1741 15

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki Madile, Wutscher & Co.

trgovina železnin in kovin,
Ljubljana, Dalvasorjev trg 6.

Velika izbira
kuhinske posode, nožev, vilic
in sploh v gospodinjstvo spada-
jočih predmetov. 1538 12-8

Karol Rebek

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik

„Proge Rudeče Zvezde“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41,

od južnega kolodvora druga
hiša na desno.

Najkrajša, najceneja
in najboljša vožnja v

Ameriko

je na brzoparnikih te linije

Potniki bodo edino pri meni brez-
plačno zdravniško preiskani.

Veljavne vozne listke in natančni pouk
izseljencem dobiti je v moji pisarni, Kolo-
dvorske ulice šte. 41. 35 3

Karol Rebek.

Stanovanje

s tremi velikimi sobami, veliko kuhinjo, hod
nikom, kletjo in drugimi stranskimi prostori
se odda za februarjski termin 97 2-2

Več se poizvé v upravništvu tega lista.

Več knapov

posebno kopačev (hajerjev), za
premogokop na Dolenjskem
vsprejme ugodno takoj **Josip**
Pavlin v Ljubljani, Marijin trg 1.

Krasne pesmi za vsako
slovensko družino. 33

V mladem jutru.

Pesmi. — Silvin Sardenko.

Cena broširani knjigi 1 K 50 h, vezani
2 K 20 h.

Prodaja jih: Upravništvo „Dom in
Sveta“ v Marjanišču, Katol. Buk-
varna in Ničmanova prodajalna v
Ljubljani.

56

10-4

Tovarna za kruh in drugo pecivo

Kantz, Ljubljana

1728 11 priporoča

pristni rženi kruh, mešan in črn.

Ta izdelek si je zbok prijetnega okusa in sočnosti pridobil priznanje vseh
slojev prebivalstva. Dosegel je z ostalimi izdelki te tovarne najvišjo odliko:

častni križ z zlato svetinjo in diplomu
na mejnarodni razstavi živil v Bordeaux-u.

Prodajajo se hlebel in štruce po 40 in 20 vin. Naročila z dežele se izvršujejo
najtočnejše.

Največja izbira najfinejšega luksusa-peciva biškotov in prepečenca.

Vsak dan zadnje
sveže pecivo ob
pol 6. uri zvečer.

Dvanajst filijalk
in
prodajaln.

Higijenični prevozní vozovi za kruh in drugo pecivo.